

KÖZMŰVELŐDÉSI, TÁRSADALMI, GAZDASZATI, IPARI, KERESKEDELMI ÉS NEVELÉSÜGYI HETILAP; EGYSZERSMIND BARSMEGYE ÉS A MEGYEI TANFELÜGYELŐSÉG HIVATALOS KOZLÖNYE.

MEGJELEN:

hetenként egyszer, vasárnap.

Egyes számok 10 krajczárjával kaphatók könyvkereskedésekben.

Előfizetési pénzek a szerkesztőséghez utasítandók.

Előfizetési föltételek.

Vidéken és Léván házhoz küldve:

Egy évre 5 ft — kr.

Hat óra 2 ft 50 kr.

Előfizetési pénzek postautalvánnyal is küldhetők.

Hirdetések.

Négy hasábos, petit sor egyszeri hirdetésének helyéért 7 kr. kétszeriért 6 kr., többszöriért 5 kr. — Bélyegdíj minden egyes beiktatásért 30 kr.

A Nyílt-térben

minden három hasábos, garmond sor díja 20 kr., mi a szerkesztőséghez előlegesen beküldendő.

Társadalmi állapotainkhoz.

I.

Ne várja senki, hogy kedves, hizelgő dolgok dicsőnékével fog a sorokban találkozni: őszinte, nyílt felderítését célozzák ezek ama közönynek, mely jellemzi a magyar embert, midőn oly ügyről van szó, melynek előnyei saját maga hozzájárulása nélkül a közvélemény által biztosítvák számára. Lóhátról beszél az akkor minden emberrel; ha mégis valakivel szóba ereszkedik, mit törődik ő jövővel, mit annak eszméivel; — a jelennek ő az ura s ez biztosítja neki a dicsőséget, mint családi armlánc nemességét

Bars megyének is van egy ily kiváltságos levele, ellátva a közvélemény nagyon is olvadékony pecsétjével, melyet az a legutóbbi évek inaugurációja alatt nyert sub titulo: magyarosítás! Hangzatos szép eszme is ez, melyet sok mindenféle fel lehet használni; ámbár hazafiúi szent kötelesség, mely a megnyugtató örömteli öntudatnál, nemesebb jutalmat nem várhat.

S mégis, hányszor rántják elő e szent eszmét önző célok elérésére, politikai párt-szemponthoz előmozdítására, be nem igazolható tények rugóinak indoklására sok ezer és ezer esetben, holott a valódi magyarosítás érdekétől oly távol állanak, mint ide Jerikó.

Avagy azt hiszi valaki, hogy nem így áll a dolog?!

Am söpörjünk csak kissé a magunk portája előtt, s látni fogjuk, hogy mi sem vagyunk jobbak a Deákné vásznánál, hogy mi is csak azon kész dicsőségből akarunk élőködni, melyet Bars megye ethnographiai helyzete, s a közvélemény tartogat fönn még ez ideig számunkra; annak lángjánál tudunk felmelegedni, lelkesedni; győzzük szóval halálig — mert hiszen az — semmibe sem kerül!

Megindult például országszerte a névmagyarosítás: mi is belekiabáltunk az általános hozsannába, s várva-vártuk, mily seregesen fognak zsidó honfitársaink a nemzeties szabadalommal élni, mintha nem is minket illetett volna meg a jó példa-adás, hogy a sok német éstót-hangzásu családneveinket jóhangzásu magyar nevekké cseréljük föl!

Végig kell menni a köztisztviselők névsorán, vagy megyénk bármely városának egy-egy utcáján, találni fogunk ott mindenféle nemzetiségű neveket, csak magyart, minél kevesebbet.

Pedig mily szives készséggel ajánlotta fel a lévai kir. közjegyző ur szolgálatát e tekintetben! No hiszen nem sok fáradságába és papírjába került, mert eddigelé tudunkra, alig egy-két névmagyarosítás történt csak!

Hiú divatnak tartják ezt sokan, melytől a haza sorsa nem függ.

Igaz; de tagadhatlan az is, hogy minden ilyen nemzeties mozgalom iránti érdeklődés némi mértékben hőmérője hazafiúi lelkesedésünknek is, ami valljuk be őszintén, nem valami erős oldalunk. Mert ha van eszme, a miért lelkesedni, s lelkesedve tenni is szent kötelesség: úgy a nemzetiségi eszméink minden irányban való érvényesítése s az által létfölöttelünk biztosítása méltán a legbuzgósabb teendőnk.

S mit teszünk mi e téren a szomszéd Nyitra-, avagy Pozsony-megyékhez képest?

Mily mozgalmak indultak meg Bars megyében, akár a társadalmi, akár a megyei élet útján?

Egyesek jó akaratú buzgalmára bizzuk a szent ügyet, s nyugodt lélekkel elmondjuk, hogy a hivatalos közegek, a mennyiben lehetséges, megtesznek a tekintetben minden lehetőt.

Nagyon elasztikus és tágértelmű kifejezés! De nézzük a dolgot közelebbről.

Társadalmi uton reformokat életbe léptetni, vagy a vizás dolgokon segíteni csak üdvös eszmecsere útján lehet, melynek a kaszinói gyűléseken, vagy — lapunk hasábjain van helye. Vannak hála Isten kaszinóink, de ezek helyesebben mondva, tisztességes kártyahelyiség, hol sokszor este a gomolygó füstfelhők között alig lehet a tagokra ráismerni, kik egész hősiességgel tűrik el, hogy egy téli saison alatt füstöltessék magukat, mintha valami vesztegzárintézetben a kontumáciát kellene tartaniok.

Vannak könyvtáraik is e kaszinóknak; melyekből alig olvas valaki, miután új munkát nem vesznek, hanem itt-ott meglevő pénzüket szépen gyümölcsöztetik!

Más kaszinókat érzelt halhatatlan S z e c h e n y t n e k, kinek egész lelke s minden gondolata az üdvös társadalmi reformokon esüggött. Azt hitte, hogy így fenmarad utánna is egy oly intézmény, melyen belül a társadalmi eszmék megvitatására, a humánus műveltség terjesztésére s a hazafiúi szellem emelésére, bizonyos időszakokban legalkalmasabb tér nyílik.

Csalatkozott! A kaszinók évenként egyszer tartnak egy-egy közgyűlést. Tárgyai: tisztújítás, kaszsa-állás, s más apró-cseprő intézkedés; de hogy egy-egy fontosabb társadalmi eszme megvitatása által tették volna azt emlékeztetessé, arról alig egy-két jegyzőkönyvük tanuskodhatnék, talán.

Igaz, hogy némely kaszinó, így a lévai is, az utóbbi években, télen, társas összejöveteleket rendezett, a mi nagyon is dicsőretére válik, de, hogy az ebből bejövő összeget, hallomás szerént, terem-festésre s nem szegényes könyvtár-uk gyarapítására fordítják, nagyon furesa világot vet az intézőkre.

A kaszinóknak azonban nem csupán az a föladatuk, hogy a társadalom egy bizonyos osztálya kényelmének és szórakozásának feleljen meg; hivatásukat csak olyformán oldanák meg nemesen, ha a város egyéb osztályai jólétének előmozdítását szívükön viselnék.

Hány üdvös eszme merült föl, például csak legközelebb: az iparos osztály művelődésének s anyagi javításának előmozdítása érdekében, s talált-e csak egy is visszhangra, mely a közérdekeltséget fölkelte, legalább a mi kénti kezdeményezés módosításának megállapítása végett, némi kis eszmecsere tárgyát képezte volna, az u. n. intelligenciának?

Igaz, hogy könnyebb a dolgot elítelni azzal: itt semmit sem lehet tenni! Pedig dehogyan nem, csak egy kis jóakarát és fáradság kell hozzá.

Legyen csak követválasztás, vagy más dolog, hol rászorulunk a többségre, akkor bezeg figyelmenre méltatjuk; de, hogy megadjuk nekik az irányt, melyet önművelődésük ügyében követniök kellene, hogy őket erre buzdítsuk: arra nincs eset!

Avagy nem válnék-e, pl. a lévai kaszinó dicsőségre, ha a Bars és a szomszéd megyék lapjaiban oly lelkes szavakban esestetelt „felvidéki egyesületnek, magyarosítás érdekében,“ ő a kezdeményezője. Ezen eszme megbeszélését tűznék ki például a legközelebbi közgyűlés tárgyává, s tenné magát a szomszéd megyék kaszinói-val érintkezésbe, a mikéntnek helyes megállapítása végett!

Kaszinóinktól méltán elvárhatnók, hogy ők lennének a város szellemi életének s felvirágoztatásának utmutató vezéreszerei, melyeknek fénye a város határán túl a megyére is kihasson; elvárhatnók, hogy ők lennének minden szép és nemes eszme*) első fölkarolói s nem vonják meg erkölcsi támogatásukat oly erőktől, kikben tetterő és munkakedv mutatkozik, de önmagukra hagyatva mitsem végezhetnek, a városi hatóság támogatását megnyerniök pedig, sok tekintetben, majdnem egyenlő a képtelenséggel.

Mit tehet ennyi apáthiával szemben egy vidéki lap, melynek hivatása csakis az eszmék hirdetése?!

Mi eredményt vivhat ki azon egy-két ügybuzgóbb munkaerő, ha a nagy többség uri non chalance-al fitymálja s kritizálja az egyes dolgokat, a helyett, hogy a szellemi tevékenység porondjára kilépne?!

*) Lapunk több számában kegyeletos dolgok fölkarolására hívjuk már föl t. o. v. közönségünket, legutóbb a 41. számában szt. István szobrára gyűjtést indítottunk, itt is szép tér nyílik a kaszinói tevékenységekre.

Az állam és a vallás.

A kor, melyben élünk, általános a haladászadának, a f. világosultság korának nevezetik. Tudomány, és műveltség, szabadság és függetlenség mint den téren!; ezek azon varázs-szavak, melyek fölött Európa fejedelmei tanakodnak, törvényhozói vitatkoznak s népei versenyeznek. Hazánkban is e sokaigéző szavak forognak szőnyegen. A jelen századnak eme érdemét csak az vonhatja kétségbe, ki előtt a tudomány fényes csillagai ismeretlenek. De hiába minden műveltség, minden tudomány, ha az erény, ha a vallás nem ömlesztí szelid, mennyei sugarait a sziv nemesítésére.

Lapozzuk csak át az egyes nemzetek életének történeteit, mindjárt látni fogjuk, miszerént éppen a legmagasabb virágzás korában fejlődtek ki a romlottság magvai. A rómaiak világuralmuk legragyogóbb fényszakában voltak a legerkölestenebbek, mert a láthatatlanul működő erő iránti tisztelet keblökben ki-aludt; mert összekötő s föntartó kapcsuk a vallás-erkölcs szétrepedt s vele együtt az egyszerűség, a szeretet is eltűnt s helyöket pazar fényűzés, önzés váltá fel. Törvény halomszámra hozott, érezbe is vésettek a hozott törvények, de tiszteletök megvolt fagyva a szivekben. S a világ leghatalmasabb, legműveltebb nemzete annyira elaljasodott s annyira sülyedt az erkölcselenség fertőjébe, hogy a boszút, gyilkosságot, kéjelgést és részségséget jó cselekedeteknek tartá istenei tiszteletére. Az isteni félelem és erkölcsösség megszűntével a nagyszerű bíródalom is rohamos léptekkel közelge az enyészet örvénye felé.

„A religio megvetése volt oka az inségeknek, melyeket hajdan Róma kiállott. A religio és állam karöltve hanyatlottak.“

Vajon nem állott-e Róma a műveltség fényfokán, midőn a hatalmas Caesar, törvény ellenére is fegyveres sereggel ment által a Rubikonon, midőn honfitársainak leölt tetemei fölött alkotta az Augustusok néptiró hatalmát és hozta nemzetére a rabszolgaság iszonyú gyalázatát? Ig n, a tudomány, a műveltség akkor Romában szépen virágzott; hisz, hogy többet ne említsék, ez időtájtban élt Tullius, Róma, legnagyobb, leggeniálisabb szónoka. De ez mind hiába volt, mert a zsákmánylások- és rablásokból Romába került roppant kincs, minden jónak, szépek útját állotta; az erkölcs megvesztegetve, a vallás kigúnyolva lön. A hajdani egyszerűség nem ismerve, hanem igen az oktan fénytűzés, mely önzés, nyereségvágyra s a legkicsapongóbb élvezetekre vezette a hajdani erényes polgárokat. Catilina feslett erkőlese egészen megrontották a nép, különösen az ifjuság szívét. Ily körülmények közepette a szabadság is elenyészett, mely csak erény által állhat fenn és csak erény lakta szívekben honol. Nem a számos ellenség, nem is ezeknek ostromló hada s gyilkoló fegyvere, hanem igen a befészkelte bűn s a mindent megmértelő erkőlestelenség ütött ki Róma falai közül a szabadságot!

Korunk — hála a XIX. század sok jóra, szép — és nemesre törekvő szellemének — óriási léptekkel halad a tudomány és s-épművészetek virágos mezőjén. Tagadhatatlan, hogy egyes nemzetek óriási erőt fejtenek ki a haladás terén nemzeti létük felvirágoztatása végett; — a vaspálya hálózatok, melyek napjainkban a kontinenst keresztül-kasul szelik; a távirda vonalak, melyek a legtávolabb eső pontok közt az összeköttetést, majdnem hihetetlen gyorsasággal eszközlik; a gőzhajók, melyek ma már minden nagyobb folyam hullámain uralkodnak; a különféle gazdasági gépek, melyek a kézműiparnak tágas lendületet, a földművelésnek gazdagabb terméket biztosítottak; mind az emberiség haladásának emeltyűit szolgálják, dacára annak, hogy sokan körünk gúnyolódva gyár- vagy vaskorszaknak nevezgetik. (Zádori, Spanyol út, 163.)

Azonban: „video meliora proboque, deteriora sequor“ nagy igazságot rejt magában felvilágosult korunkra nézve. Valóban komolyabban vizsgálva a dolgok menetét, megdöbbenne látjuk elhanyagolását, s sőt — mondhatni — lábbal taposását a lelket átkaroló egélynek, mely országok támasza, talpköve a romlottság ellen, mely egély napja mindennek, megvilágosítója a sötétségnek s legerősebb, sőt mondhatni bevehetlen szűrő a romlottság bűnyára ellen, mely családok, országok békéjét, nyugalmát képes romba dönteni.

A nemzet egészségi állapota, boldogsága, szóval mindene: a polgárok vallásos-erkőlesén alapszik. Erről az ókor bölcs törvényhozói is megléven győződve, azért is államszerkezetek alapjául rendszeren a vallást tették; erősen hitték, hogy ez alapon biztosan nyugszik az állam épülete. „Aedificium non potest firmiter subsistere absque fundamento.“ a pécsi zsinat szavai. „Minden ország támasza talpköve a tiszta erkölcs.“ enklé már Berzsenyi.

Már az ókor törvényhozói is fölismerék az egy-

ház s az állam kölesönös egyesületének hasznát és szükségét, a vallásosságnak nagy befolyást engedtek a törvényhozásban, a hierarchia és a világi kormány egyesülték a végre, hogy nemzeti s vallásos meggyőződést s józan elveket hűntsenek az uralmuk alá tartozó nép között. Mert jól tudták ők azt, hol összekötő káposcs nincs, ott minden törekvés hiába való, minden ingadozik, míg végre a minden erkőlesi támaszt, alapot nélkülöző társadalom, mint az idők nehéz viszontagságaitól megrongált épület — rommá lesz.

A törvények szentségének is legbiztosabb őre a tiszta és a szív mélyében erős gyökeret vert vallás-erkőlesi meggyőződés, mert a vallás oda is kiterjeszti működő hatását, hol nincs kéz, a mely a titkok és bűn takaró fátyolát fölemelje; oda is behat világitó sugara, hol a törvény holt betűjétől nincs mit rettegni; innen van, hogy mind az újabb, mind a régebbi nép k törvényeinek első szavai mindig Istenre, vallásra hivatkoznak. Nem esoda. Mert a vallás azon kincs, mely az emberi törvény és fenytők határain túl is dús reménynyel kezesget, vagy félelemmel rettent; mert ez azon vezéresíllag, mely az élet ezer veszedelmén és bajain keresztül mindig biztosan és megfontolt lépéssel vezeti az embert; mert végre ez azon horgony, melyen úgy egyes emberek, mint egész nemzetek jóléte, üdvé nyugszik.

Homer boldognak hirdeti a népet, melynek királya istenfő s igazságos. Marcus Aurelius pedig legyőzhetetlennek tartja az államot, melyben az istenek tiszteltetnek. A történelem lapjai fényes bizonságot tesznek nekünk arról, hogy mindig azon nép tartá fenn magát legtovább, mely vallás-erkőlesős volt, mely legtovább megőrizte erényei által legszentebb kincsét, a vallást.

A haza boldogítása csak vallásos alapon érhető el; mert a vallás megtanítja az embert, saját érdekét másokéi alá helyezni, s a polgárokat, mint testvéreket szeretni. A maroknyi görög népet nagygyá és hatalmassá a jól felgottatott erkőlesi alapra fektetett érdeke tette. Az erkőlestelenség pocsolójába süllyedve anyagi és szellemi erejük is alább szállott, míg végre a bűnök tengerébe merült s elpuhult népet egykori nagyságuk és dicsőségük romjai alá temette. A magyarok a honszeretet legragyogóbb példáját akkor mutatták föl, midőn a vallás — s a hazaért vért s életét áldozó a nemzet. Ott van Zrínyi és Szondy, a honszeretet két legragyogóbb példánya, ott Hunyady és Dobó az elszánt ker. hősök, (Haragó, Kath. iskolák). „Vallás és erkőlesiség úgymond Washington — elmulasztatlan támasza a közjólétnek. Nem hazafi az, a ki az emberi boldogság eme hatalmas oszlopait aláassa.“

A mily mértékben előmozdítja az állam jólétét a vallásosság, mondhatni azon mértékben aláassa a polgárok békéjét az erkőlestelenség; mert, ha az erkőlestelenség a társadalmi szellem életébe, ha a szívek világába befészkelte magát, ott rombol, pusztít, rontbont menthetlenül.

Többet ér a vallásos meggyőződés minden kincsénél; s a mely állam polgárai — u. m. Pauc — ezen kelleket nélkülözik, ott a béke, a hűség, az őszinteség

és a közjólét, ha még el nem röpült, bizonyára szárnyait repülésre csattogtatva, repülni készül. A polgárok vallástalansága a társadalmi rendszer idegzetén rágódó féreg, a társadalom életfájának gyökerén lassan, de halálosan maró féreg, mely rombolva dül az élet virányain s széttepi a legszentebb összekötő kapcsokat, melyekkel az ember az erényhez köttetik.

Pedig a népek története eléggé bizonyítja, hogy a vallás megvetése, a vallás taposása soha büntetlenül nem maradt, s a hányszor csak szerencsétlen kezük e szent horgonyt megingatni akarták, mindannyiszor veszély, sülyedés fenyegette a köztársaságok, az államok hajóját, ott a felbőszült nép minden léptein vérvonok támadtak.

Hol a vallástalanság erős gyökeret vert a nép szívében, „nincs ott jelen, nincs ott jövő, üdvére áldomás;“ ott a szenvedélyek ülnek úralmat, a vérfertőzés, esküszegés divatoznak a tiszta erkőlesök helyett; ott egyik táborban a trónját féltő fejedelem küzd hatalmáért, a másik oldalon pedig a nyomott nép, — szabadságáért. Az erkőlestelenség ily szédítő mómora közb-n, remeg ingó trónján a fejedelem, s a bőszült nép fél-lemből meghajol a törvényeknek, s azoknak egyedül rettegésből engedelmessékedik.

A társadalom közös érdeke egyhangulag követeli, hogy mind a fejedelem, mind pedig a nép vallás-erkőlesős legyen; mert „azon fejedelem, a ki gyűlöli a vallást — egy meglánczolt vad állat.“

Aristoteles szerint: az istentisztelet az, ami nélkül állam meg nem állhat. VI. Pius pápa egy bibor-noki gyűlékzetben mondott beszédét imígy fejezte be: „A vallás a birodalomnak ótalma s ereje, a vallás az, mely a fejedelmet tiltja a hatalmával való visszaéléstől és a jobbágyok féltelenségét zabolazza.“

A fejedelemnek első sorban tehát vallásosnak kell lenni. „Gondoskodjál a vallásnak javáról, — így ír sz, Simplicius Zeno császárhoz — emlékezzél meg a valásról, mely nélkül minden birodalomban a legnagyobb zavar támad; — országod javáról és saját boldog létéről az Isten fog gondoskodni, ha vallásának sérthetlenségéről fogsz te gondoskodni.“ Valóban boldog azon ország, melynek királya igazságszerető s vallás-erkőlesős. Görögország Solon, Lykurg s Pelopidas alatt tudjuk, mily boldog s hatalmas vala; míg Pisistrates kicsapongásai, Pericles esztelen fényűzése s Alcibiades mértéktelensége végpusztulásra juttatták. Róma egy Fabriciusnak, egy Catónak kormánya alatt a hatalom s dicsőség legmagasabb polczára emelkedett; míg Crassusnak gazdagsága, Lucullusnak pazarlása s Caesar dicsvágya feldúlt minden társadalmi viszonyt, míg végre halált idéztek elő a birodalomban.

Nincs tehát kétség, hogy az állam vallás nélkül fenn nem állhat. Láttuk röviden tényekkel, példákkal is bebizonyítva, hogy az államok legbőlecsőbbjei, a legnagyobb államférfiak is mindenkor beismerték, hogy a vallás erős talpköve, szilárd fundamentuma az államnak. Minden civilizáció vallásos fogadalmak alapjára van fektetve s ezeket meg nem dönthetni a nélkül, hogy velük együtt a civilizáció is el ne enyészszék,

Tárcza.

Egy vidéki deputáció élményei Budapesten.

(Vége.)

Menjünk utánuk kedves leányaim, buzdítá az éltes Fellegi Mártha.

Késő kedves mama, válaszolá az ál Fellegi Ilona, reggel már elutaznak.

Akkor csipjük s adóztassuk meg elutazásuk előtt!, mond ismét az első leány.

Helyes, szóla a második.

De mikép? kérdi a harmadik.

O, felele, a mama: kedveseim ez nagyon könnyű dolog. Bizonyos, hogy Bubics és Házi uram házások. A szobáik számát megtudhatjuk.

Kopogtassunk be korra reggel hozzájuk és panaszojunk el, hogy mintán tegnap előtt este viseletökkel kompromitáltak, hírbe hozták bennünket, ugy hogy eddigi állásaink ez által kockáztatva vannak: tehát adjanak legalább 50 frtnyi kárpótlást; különben kénytelenek leszünk kedves feleségeiket pártfogásunkra felhívni.

Ha ha ha! nagyon helyes kiáltának mindnyájan. Irma reád bizzuk a két, drága mákvirágot holnap este az 50 frtnak meg kell lenni.

Találkozási idő esti 10 óra, a Ferencziben.

Klaniczay és Madár a körönfont tervnek ily véletlenül tudomására jöven, megkettőztetik lépteiket; s Laczi bácsi szobájába — ki már lefeküdni készült, belépvén, az ellene szótt ármányról kitanították. Szegény Laczi bácsi szeretett volna azonnal indulni; de hogy s mikor, a vasúti gyorsvonat hazájába csak reggeli 6 órakor indul; lefeküdt ugyan, de egész éjel mítem aludt; reggeli 4 órakor felkelvén, felöltözvén és bepakolván, ő maga személyesen előre kiment, folyton körülnézve, nem fogják-e valamelyik oldalról; az utca sarkán megállapodott, egymásután mormogva: átkozott tizenhárom szám Holmiját s a szállás kielégítését Bubicsra hagyván, ki nőtlen léte nála ez idő szerint szerencsésebb helyzetnek örvendett és ki érteselvén az ármányról, reggeli 5 óra óta készen várta a támadást.

Ez 6 óra felé be is állt, Fellegi Irma, vulgó a Románia-szálló szobaleánya csakugyan tudatá Bubicsnál megérkezését.

Ah isten hozta: kedves Fellegi Irma kissasszony szólt ajtót nyitva Bubics; tessék besétálni; de csak lassan s ovatosan, hogy valaki észre ne vegye, nehogy kompromitáltassék ily időben, mikor még teljes nyugalom uralkodik az egész házban; s a kisasszonynak, vagy lányasszonynak kötellessége, ily nyugalom fölött a Romániaiban örködni, tessék leülni, majd hivatok egy rendőrt, ki őnt a kompromitálástól megvédi.

Kegyelem, uram esdekelt a galád eljárás tettén kapott szobaleány; elámitattam, félre vezettettem; soha sem teszem többé; csak most az egyszer boesáson meg könnyelműségemért!

Jól van, egy feltétl alatt, ha azon öreg urat, ki itt a mellékszobában van, megengeszteli, és az nem akar ön ellen szigorúan fellépni; hallgatni fogok.

A leány futott Laczi bácsihoz, de Laczi bácsinak hült helye volt; ő már türelmetlenül várta a Hungária sarkán Bubics lejövetelét; ki csakugyan, miután a számlákat és egyéb dolgait kiegyenlítette, és zsebeit többszörjöl megtapogatta, — nincs e bennök rendkívüli hiány, a földig alázott leány mellett fenhéjazó szóval elhaladván, a már az utcán készen álló kocszi mellett megállapodott, hová Laczi bácsi is, megpillantván Bubicsot félelemmel még mindig eltelve, megérkezett; s nem kérdezősködve sokat a többi deputatusok-ról, nagy könnyűséggel a kocsiba elhelyezkedett s mint-ha Bubicsra nem is kellene várakoznia elfújtott hangon rebegte: de m á r m o s t i g a z á n s i e s s ü n k ! !

Ne féljen Laczi bácsi, mondá Bubics, minden rendén van, — meg se mukkan az a leány többé.

Hej, uram öcsém, könnyű önnek beszélni, ki kérhet öntől számot?! de én, én . . . s anyjukom! . . Biz isten, soha se irigyeltem önnek sorsát, de — most az egyszer — szeretnék önnel cserélni két napra.

A manóba, ne mondja ezt Laczi bácsi; mert ha megtalálná valaki hallani, még csak akkor gyülnék meg a baja Lajos halmán! (Laczi bácsi otthona.)

Na, hiszen nem is úgy értem én azt, mintha valósággal akarnám, hanem hát tudja öcsémuram, már ez szokás így nálunk házásoknál! Egyébiránt, hisz ön előtt csak elmondhat ilyenfélét is az ember, csak nem veri mindjárt dobra?! .

Azt már éppen nem, fejezte be Bubics.

Az indóháznál a deputatusok kivétel nélkül megjelentek, s a váróteremben beszédbe elegyedtek, élmé-

nyeik, tapasztalataikról, észrevételeiket elősorolván, Füstös e szavakkal fordult Laczi bácsihoz:

Na, Laczi bácsi már most egész hazáig nem fogom siettetni.

De öcsém uram, inkább most siettesen jobban, mint eddig, mert bizon — tul szeretnék lenni már vagy három, négy nappal ezen az utazási histórián! . .

Ne mondja, hát oly hamar unta meg Pestet Laczi bácsi? . . Pedig az első este ugyanesak jól érezte magát a Ferencziben! Hej, az a Fellegi Irma, tán nagyon is felzavarta Laczi bácsi belső nyugalmát!, — az igen esinos leány volt!

Laczi bácsi az utolsó szavaknál irult, pirult, sápadozott, mint egy fiatal reménytelen s boldogtalan szerelmes, s öblös pipájából oly füstöt eresztett, hogy a vékony dongáju s könnyű mozgású Füstöst, majd a váróteremből fujta ki; megfordult s mély fohászszal, mit azonban még sem vehetett észre mindenki, mormogá: á t k o z o t t t i z e n h á r o m !

De csakhamar megkönyvité Laczi bácsi lelkének terhét az éles mozdony-fűty, mely az indulás közelodtét jelzé, s a konduktor monoton stáció recitálása, melyre az ajtók feltárltak s deputatusaink a vagonokban elhelyezkedtek.

Laczi bácsi, Vidám Lajos, Füstös, Bubics, Klaniczay, Madár együtt maradtak, a többiek szinte együtt de más kocsiban. . .

A társaság nagyon hallgatag volt: a harmadik állomásnál azonban a nyughatatlan Füstös megszólala.

Te Bubics, miért tartod mindig kezeidet a zsebeidben; tán fázol? vagy tán elfogyasztott pénted helyét akarod markáiddal kitölteni?, az igaz, titeket azok a Fellegiek nagyon is megköppaszthattak?!

De már azt nem hagyhatta szó nélkül Laczi bácsi, ki a Fellegi névre bensőleg mindig felháborodott; ugyan mit turkál Füstös öcsém uram, másnak zsebeiben; tekintsen csak saját zsebére, nagyon is meglátázik, hogy megütötte a lapos guta a pesti Thea-Salon-ban! hol a Fellegi családot, Vándory ordélyi főcsalád neve alatt, öt óráig traktálta! . .

Ki mondhatja azt? . . kérdi zavartan Füstös.

Most én, felelé Laczi bácsi, tegnap előtt azonban Vidám Lajos öcsém beszélte el ugy nekem, mint másoknak; s hinni szeretem, hogy szavaiban csak nem kételkedik, hiszen kompanistája volt?!

mely azokra emelkedett." (Eötvös) „Mindenütt hol államélet van — u. m. Voltaire — szükséges a vallás. A törvények — folytatja — vigyáznak a nyilvános erkölcsökre s a vallás a magán életre.”

Maga Hegel sem tagadhatá, hogy a törvények legfőbb igazolásukat a vallástól nyerik. Ezek oly igazságok — u. m. egyik hazai, egyházi folyó iratunk. — melyeket még a pogányok bölcsei, egy Cicero, Plutarch, Aristoteles is elismertek.

E rövid elmefuttatásból is eléggé kiviláglik, hogy az erkölcsileg egymásra utalt „állam és vallás” összeköttetésének szétválasztása valóságos égbekiáltó bűn a hon jövője, a haza boldogsága ellen.

E kettőnek kölesönösen kell összeműködni, hol ez nincs, onnét számuzve van a boldogság, ott hiányzik minden biztosíték az egyház s az állam részére, ott csak földulás, rombolás mutatkozik.

Záradéknál végre álljanak itt hallhatatlan emlékü Eötvösünk eme szavai: „A vallásosság az állammal legszorosabb összeköttetésben legyen, úgy, hogy az sohasem áll biztosabban, mint midőn a polgárok vallásos érzelmeire támaszkodhatik.” Tatai.

Különfélék.

— Kérjük azon t. előfizetőinket, kik a nevükre feladott utánvételi jegyeket el nem fogadták, sziveskedjenek tartozásaikat kiegyenlíteni, vagy észrevételeiket és szándékukat, a további eljárás végett, kiadónkunkkal tudatni.

— A lévai tanítóképző intézetnek, az idei magyar nyelvi pótanfolyam hallgatói közül, képesítő oklevelet nyertek: Schrustka Ferencz, Szelezky István, Ruiszel Antal, Náhlovsky József, Albrecht Pál, Siktancz Lajos, Lojek Pál, Medriezky József, Sztriesek Heinrich, Aigner Lipót, Rochovszky József, Zurján János, Abeles József, Beke Károly, Leicht Lipót, Berecz Zsigmond, Matusik Pál, Zapletal F. k. a., Adamik József, Simkó József, Meislis Ádám, Bujna József, Neimovits Dániel, Rozsinszky András, Jozsif Venczel.

— Az országos gyűlés és konyhakertészeti kiállításán Bars megye is szépen volt képviselve, sőt terményeink, az ország minden vidékéről tömörült látogatók által szép elismerésben részesültek. Ekészen szőléről a jury ítélete is, melynek alapján: egyleti aranyérmét (legelső díjt) nyert Majthényi László (Roszkosról); 50 frankot nyert aranyban Chrászték Mihály (B.-Szt.-Keresztről), a legteljesebb és helyesen megnevezeti alma és körtegyűjteményeiért; elismerő oklevelet nyertek: Uj-Bánya város, gróf Keglevich István (Kis-Tapolcsányból), Chrászték Mihály (ejtalmat konservekért nyerte) és Petykó Elek (Uj bányáról). Ezekből látszik, hogy megyénk a gyümölcs termelésre heivattól; vajon a gazdasági egyesület a gyümölcstenyésztés érdekében, tesz-e már valamit?

E felfedezés az egész társaságot vihanganlatba ejtette; folytak aztán egyre a különféle leleplezések; melyek legjobban szolgálnak bizonyítékul annak, hogy napjainkban nincsenek többé titkok, ép úgy tán, mint tyukszemek, melyeket felfedezni nem lehetne, csak ismerjük azok nyitját, mint mondják a bölcsesek.

Ezen dévajkodás közben nagyon is közeledtek deputatusaink a kedves otthonhoz; már t. i. a kinek az kedves volt. A vasut nem egész hazáig vihette őket, mert a vasuti állomástól otthonjuk három posta állomásnyira feküdt; s az utolsó vasuti állomást már a fűt hirdette. Laczi bácsi váltakozó érzelmek közt nyult kofferja után, s oly mélyen volt gondolataiban elmerülve, hogy kiszállaskor a várakozó konduktornak elfeledte átadni a jegyet, ki is mikor szorgalmazta az átadást, Laczi bácsi ingerülten rá förmedt, hogy már átadta; s csak mikor a konduktor a kalapjára mutatott, hogy a menetjegy ott fityeg, engesztelődött meg Laczi bácsi, mondván: ah, jól van, — jól van lelkecském, itt van!

Na Jancsi szolt kocsisához itt vagy?!

Itt nagyságos uram, tiszteli a nagyságos asszony a nagyságos uramat, hogy csak siessen, mert hogy a nagyságos asszonyomnak nagyon rossz álmai voltak, hogy nagyságos uramnak valami baja esett: a nagyságos asszony tüzet látott álmában, és hogy az az álmos könyvben nagyságos uramra rosszat jelent! . . . Aztán meg mindenki tudakozódik a nagyságos asszonyomnál, hogy hozzák-e már a vasutat?! Na iszen, majd elesudálkoznak mindnyájan oda haza, ha látják, hogy nagyságos uraimék vasut nélkül jönnek haza. Tyhü. — az áldóját, — majd lesz hadd el hadd — ha a nagyságos asszony látja, hogy nagyságos uram, és a nagyságos Lajos urfi úgy néznek ki, mintha hét éjel nem aludtak volna! . . . Na csak ide nagyságos uram azokkal a kofferekkal, felkötöm, s megütnék repülünk úgy, mint a sárkány! — hejh, nem szeretném, hogy a nagyságos asszonyomnak türelme kifogyjon odahaza a várakozásban.

Felültek és mentek mint a gőzös.

Esti hat órakor már az udvarba hajtottak. A nagyságos asszony kün várta. Laczi bácsi már messziről integetett kezével pá kedves Mariskám! pá lelkecském! !

Hozott isten apjukom, jaj de unalmas napjaim

— A lévai kórházi egyesületnek ez év szeptember haváig 132 tagja volt. És pedig: tiszteltbeli 7, kik közül lévai 2, vidéki 5; alapító — 77 (9900 frt. alapítványi tőkével), ezek közül lévai 62 (8400 frt. tőkével) 15 vidéki (1500 frt. tőkével); hat éves rendi tagok száma 48, lévai 28, vidéki 20. A tagok névsorát más alkalmakkal közölni fogjuk.

— E napok egyik délutánján, beállit városunk egyik legelőkelőbb polgárához, egy erőteljes barna fiatal ember azon kérelemmel, lenne szives neki némi segélyadományt nyújtani, miután ő vagyontalan szülők gyermeke, s így megfosztva minden támogatástól, még az itthelyi képezdei kursust sem bírná elvégezni. Kérését egy a helyb. képezdei igazgató névaláírásával és az intézet peesétjével ellátott irattal igazolta. Aláírási-ívén a vidéki papság és birtokosok legtekintélyesebbjei valának nagyobb összegekkel oda-jegyezve. Figyelmeztetjük e jó madarra a vidék úri közönségét, jó lesz róla más uton s módon gondoskodni, miután az aláírások általában hamisak.

— Victoris Antal. lévai lakos, f. hó 16-án, hirtelen elhunyt. Teljes visszavonultságban élt, s különösen életmódja és külseje által vált ki a többségből. Sógornői és sógorai gyászolják a 70 éves agglégényt Béke — fölötté!

— Az orsz. gazd. egyesületnek, okt. 6-án tartott gyűlésén hosszas jelentés tétetett az isk. takarékpénztárak állapotáról. Mit lényegileg a következő táblázat tüntet föl:

Év	Iskolai takarékpénztárak kal bíró		Gyűjtő tanító	Betevő tanuló	Betett összeg forint
	helys.	iskola			
1876	13	15	—	2621	13337
1877	17	20	95	3010	18814
1878	30	36	105	3682	30416
1879	36	50	93	2865	38650
1880	96	141	222	7333	54647
1881	178	246	451	14984	71817.79.

E szerint a lefolyt iskolai évben a növekedés ismét tesz a helyeséknél 82, az iskoláknál 99, a kezelő tanítóknál 229, a betett összegnél 17,170 frt. 61 kr.

— Az orsz. dijnok-egylet alapszabályait vettük. Az egylet ezéjja egyrészt művelődési és szellemi, más részt a segélyre szoruló tagoknak anyagi segélyezése, illetőleg a keresetképteleneknek nyugdíj biztosítása. A társulás az erők és értekek szövetezése s az ebből folyó számos előnyök e téren is megfogják teremni óhajtott gyümölcseit, s az oly nagy foglalkozási osztályt képező napidíjasok nyugodtabban nézhetnek jövőjük elé. Ajánljuk az egyesületet az érdeklődők figyelmébe, kiknek netáni fölvilágosítással készséggel szolgálunk.

— Rendkívül kellemes meglepetésben részesült e napokban Eliász Sámuel szolnoki lakos, ki 8 év óta gazdag ember — tudtán kívül. Ennyi ideig hevert nála ugyanis egy 1864-es sorsjegy, melynek sorsáról ő nem rég csak ugy találomra tudakozódott. Ezt a sorsjegyet pedig az az ur aligha adná ide 49,999 forintért, azon

voltak, míg oda voltak, hejh apjukom nem ereszték én többé egyedül; én is megyek mindig veletek. Olyan rossz álmaim voltak, hogy már utánatok akartam menni; de meggondoltam a dolgot mégis, mert míg én utánatok mentem volna, ti előmbe jöttetek volna, tehát itt vártalak be. Hát apjukom, hogy vannak a komáink? megszokták már azt a nagy városi életet? Az igaz, hiszen két esztendeje már, hogy ott lagnak, megszokhatták. Hát szépen felnevekedett Mariska leányuk? Volt-e már sok kéréje? hát a komáasszony, hogy néz ki? Még mindig olyan sovány, mint mikor itt látkat?, hát meg van-e még az szép kis amor ebekskéje, a mit én ajándékoztam neki?, képezem, hogy kedves kis kutyácska lehet az!, hát a komá megvénült-e nagyon? . . . De hát apjukom te semmit sem felelsz; mi bajod van? . . .

Már édes anyjukom, hogy felelnék, mikor szóhoz sem engedsz jöni? a mi a komáckat illeti édes kincsem, biz én azokat nem is láttam, hisz tudod, hogy hivatalosan utaztam, s a ministernél volt sok dolgunk!

Nos, hát hol a vasut, a mit hoztatok? Hát minek mentetek oda!

Jaj lelkecském, hisz az nem megy úgy, mint te azt akarod?, hosszú farka van ennek a dolognak: majd lassankint elbeszélem neked azt mind.

E szavakat a legbékéltetőbb édeskés hangon mondta, örülvén, hogy egy, más tárgynak felhozásával a rettegett vihart elháríthatja, vagy legalább elodázhathatja. A ki időt nyer, életet nyer. Laczi bácsi e pillanatban csak is ehhez ragaszkodott: hálás szemeket vetvén a beszédbe elegyedni készülő Lajos öcsésére.

Aztán, szolt is közbe Vidám Lajos, ezek mind-csak előkészületek a vasut létesítéséhez.

Eredj, te is csak olyan vagy, mint bátyád: sok szó kevés tett, jobb lett volna, nektek itthon maradtatok, mint a világban csavarognotok,

Biz öcsém, szolt Laczi bácsi, magam is azt tartom. Egyébiránt egyszer ettem bolond gombát életemben: egyszer voltam vasuti deputatus!!

Fecsegő.

egyszerű okból, mert az még 1872-ben kihuzott; ötvenezer forint nyereleményvel.

— A legöregebb élő színész. A bday Sándor, aki 1817-ben Szegeden, első alakított a hazában vándortársulatot — a jövő évben szándékozik jubileumát megtartani és körútját megtenni. 43 város van a hazában, melyekben a magyar színészetet ő ismertette meg először. Nagy társaság vár rá az égben azokból, kiket e földön ő avatott föl, köztük: Szerdahelyi, Megyeri, Barta, Egreszy, Gábor, Petőfi stb. A nemzeti színház alapját a színészet részéről ő vetette meg.

— Csak jól kell tudni indokolni. Egy német ezred parancsnokához azon kérdés intéztetett a számadások fölőlvizsgálati hivatalától, hogy miért kell a bóraktár maeskája számára naponként öt fillér tejre, holott az élelmezési raktár maeskája számára három fillér is elegendő ugyanazon célra. A kérdés elég fontos volt és szakavatott választ követelt. Hosszas töprenkedés után a parancsnok következő hivatalos jelentést terjesztett föl: „Az élelmezési raktár maeskája liszttel és gabonával hizalt egerekkel táplálkozik, a bóraktári maeska azonban csupán oly sovány egereket talál, melyek hitvány bór hulladékokkal tengerik életüket, innen magyarázható az utóbbi maeska nagyobb tejszükséglete.” Az alapos indokolás megnyugtathatta a fölőlvizsgálati hivatalt, mert a parancsnok azóta nem kapott maeskákra vonatkozó kérdéseket.

— A legöregebb házaspár. Magyarországon. Glas József és neje dunaföldvári lakosok; előbbi 103, utóbbi 101 éves. Már 82 év óta élnek együtt, mint házastársak, sok szép és zavaros időt megélték, de a családi békét köztük semmi meg nem zavarta. Egész idő alatt sohasem voltak betegek, még csak főfájásról sem panaszkodtak, s a legutóbbi időig oly friss egészségnek örvendtek, bármely hosszú utat a városban gyalogosan sőt futva és fáradság nélkül tettek meg s 60 éves fiuk látogatására ily módon sokszor elrándultak. A napokban az agg házaspár hirtelen beteggé lett s azóta mind a kettő ágyban fekvő beteg. Az öreg Glas I. Napoleon idejében, 1809-ben az osztrák-francia hadjárat alkalmával lovakat liferált az osztrák hadsereg részére.

— A gumi ember. Kaesusuk-ember már volt elég; most jön a gummi-ember. A napokban bekopogtatott egy bécsi lap szerkesztőségébe fekete kabátos, fehérnyakendős impressario kíséretében. Hívják Haag Henriknek és született Bajorországban, a hol a jó sör terem. Ez a rendkívüli ur a bőrvél esinál olyan gymnaszti-kát, a minőt még nem pipált az öt világ rész közül egyik se. Nyulik a bőre, mintha csupa gummi-lebernyeg volna. Keésesen meghajtván magát az újságírók előtt, megfogta tokját és ugy előrehuzta, hogy mindnyájan eléműltek. A rémület elsőnyőrdessé lett, mikor a gummi-ur nyulós kóját — akár csak palacsinta volna — fölfonta a képére egész a homlokáig. A keze bőre szintén csupa gummi, a karjáról pedig egész bőrvitorlát feszít ki, melyben világosság felé tartva, látszik az érhalózat. Ha külön megfigetik, tán szivesen kibuvik a bőrből. Doktorok előtt fogja magát produkálni, majd a tisztelt ezimű közönség elé lép, méltón képviselni a XIX-dik század izlésének fejlett voltát.

— Egy párisi divatüzlet. Párisban, f. hó 3-án új toillettek kiállítására nyitattott meg a Grands Magasins du Louvre ban, melyet az említett napon, több mint 72.000 ember látogatott. A bevétel a legnagyobb volt, mely ily divat-üzletben még valaha egy nap alatt begyűlt és 1.740.000 frankra rugott. Ez összegből 785.000 frank selyemárakra, és 138.000 frank köpenyegekre esik.

— Rövid hírek. — A király. Humbert olasz királylval — hírszerint — Klagenfurtban találkozik. — Ungváron a közművelődési társulat által, f. hó 6-án megnyitott múkiállítás igen nagy érdekeltséget keltet. — Az új találmány emberfékezőt a francia kormány veszi meg. — A delegácz 6 okt. 27-ére hivatik egybe. — Prágában halálesetek alkalmával fekete zászlót csak a rendőrség engedelmével lehet kitűzni. — Egy francia tanító a fölötti örömben halt meg, hogy 30 ezer forintot örökölt. — A phyloxera Oroszországban is pusztít. — Ausztráliában 40 tagu magyar zenekar általános tetszést arat a magyar népdalokkal. — Hirsch bankár az Oroszországból kivándorolt zsidóknak 1 millió frankot ajándékozott. — Blaha Luiza 43 ezer frton Budapestenz házat vett. — Északi fényt láttak e hó elején újvidéken. — Kossuth, iratait román nyelvre is lefordítják. — A Kassai színház novemb. 9-én lesz 100 éves, hogy megnyilt. — A brünni helytartó Korb-Weidenheim báró f. hó 16-án este a színházban szívhűdés következtében meghalt. — Lacerda a rio-janeiroi fiziologiai intézet igazgatója számos kísérletek alapján bebizonyította hogy a mérges kígyók marása ellen legjobb s esalhatlan ellenszer a hamuszírsav, mely szerinte a veszett ebek marása ellen is jóhatású. — József főherczeg megvette a báró Nranyczary Simonféle villát fiumében 80 ezer frton. — Meák Gyula, szegedi gyógyszerész egy kis ebe-karczolásszerű marása következtében, viziszonyban meghalt. — A pozsonyiak állandó színházukat, hir szerint, Ediuson féle villanyos fénynyel fogják kivilágítani. A vállalkozó társulat állítása szerint e sokkal szebb fényvilágítás csak 10% meglejlesztés mellett történik, s a mi fő, a gázvilágításnál olcsóbbá kerülne.

Apróságok. A hirdetések fontosságáról a következőket írja egy amerikai lap: A kinek üzlete van, de hirdetések nélkül akar boldogulni, ugy cselekszik, mint az a fiatal

ember, a ki szerelmes egy szép leányba és sötétben hány neki csókot. Maga tudja mit cselekszik, de más nem.

Vadászat után. Sok foglyot lőttél az idén? Egyetlen egyet sem... de azért meg vagyok magammal elégedve; már sokkal közelebb voltam hozzá, mint tavaly.

Olcso mulatság. A világ valamennyi muzsikusa nem ér annyit, mint a csalogány, mondá egy farkas. Igen, viszonzá X. barátja, mert azok nem járnak tányérral a hallgatók közt.

Csak képzeld kedvesem, Lizi azt írta, hogy azonnal válszolgaj, de nem írta meg adresszét. Írd meg, hogy küldje meg gyorsan!

„Őn igazán nyomorultan, rosszul néz ki, szegény ember, talán beteg? s már régen beteg? Nem vagyok beteg, de dijnok vagyok és már régen dijnok vagyok!

Irodalom és művészet.

A Gazdasági Mérnök, ez év október elsejétől kezdve a Műszaki Hetilap-pal, mely beleolvadt, egyesülve, az eddiginél tetemesen nagyobb alakban és terjedelemben jelenik meg. Célja a mezőgazdasági és műszaki ismeretek terjesztése, különös tekintettel hazai viszonyokra és a gyakorlati igényekre. Most megjelent első száma a legelső magyar gazdának: Korizmic Lászlónak kitünően talált arcképét, élet- és jellemrajzát közli a lap élén; ily élet- és jellemrajzot a Gazdasági Mérnök ezután minden hónapban fog közölni, legalább egyet a mezőgazdasági és műszaki tudomány és gyakorlat jelesebb művelői sorából. A lap e számának gazdag tartalmából kiemeljük a következőket: Víz törvényeink. Budai Istvántól. Az építészeti ismeretek népszerűsítése. Új szerkezetű emelőcsiga (ábrával). Víz ügyek. Közlekedés. Mezőgazdaság. Borászat. Építő-ipar. Iparkiállítások. Vállalatok. (Építkezési árlejtések és azok eredménye.) Pályázatok és szolgálati ajánlatok. Gabona üzlet Budapesten és a külföldön. Időjárás. Vizállás. A Gazdasági Mérnök megjelenik minden héten, nagy negyedréte alakban egy, egész másfél ivnyi tartalommal: szerkeszti és kiadja Gonda Béla műegyetemi m. tanár. Munkatársai sorában a mezőgazdasági és műszaki tudomány és gyakorlat anynyi jelesével találkozunk, hogy már ez magában véve is kellő biztositékot nyújt arra nézve, hogy a Gazdasági Mérnök képes leendő megfelelni annak a feladatnak, melyre irányánál fogva hivatva van. Előfizetési ára az október 1-én kezdődő hatodik évfolyamra: Egész évre 8 frt, félévre 4 frt, negyedévre 2 frt. Az előfizetés a Gazdasági Mérnök kiadóhivatalába (Budapest, üllői ut 4) küldendő.

Előfizetési felhívást tesz közzé Szűcs János, óbecsei tanító. Gondolatok, a nevelés és tanítás köréből, című művére. E nevelészet munká Dr. Kellner Lőrincz után van fordítva; dr. Kellner egyike a német nevelészet irodalom legjelesebb és legkedvesebb művelőinek. Iratait általában a tanítói és nevelői hivatásnak eszményi fölfogása, vallásos komolyság, a tanítók és az ifjúság iránti benső, őszinte szeretet jellem-

zik. Kedves irályú, a nevelés és tanítás egyes kérdéseit vonzón, szellemesen és szakszerű alaposággal tárgyaló műveiben amily élvezetes, ép oly tanulságos olvasmányt nyújt a nevelési irodalom kedvelőinek.

A műből már mutatványrészeket közölt a Népiszkolai tanúgy. A művet, mint kiváló nevelészet munkát ajánljuk a tanítók figyelmébe.

Ára 1 frt, 10 kr., mely Szűcs J. óbecsei tanítóhoz küldendő.

Előfizetési felhívás: A Magyar Kereskedők Lapja és a Magyar Pénzügy című kereskedelmi és közgazdasági lapokra. A nevezett lapok ez időszert a hazai közgazdasági, pénz és iparügyi hírlapirodalmat majdnem kizárólag képviselik, és ugy szakszerűségük, mint folyton érdekes tartalmuknál fogva méltán járhatnak a hazai bankok takarékpénztárak, iparvállalatok, gazdák, üzletemberek és olvasóegyletek támogatására. A Magyar Pénzügy czélja főbb gazdasági és pénzügyi kérdésekről beható értesítést nyújtani, szakismeretet terjeszteni és szakbavágó tanácsokat is szolgáltatni. — Előfizetési ára; az Általános Sorsolási Értesítő ingyen-melléklettel együtt egész évre 6 frt, félévre 3 frt.

A Magyar Kereskedők Lapja kiválóan a kereskedőitjakezdekeit képviseli, és az üzleti élet és a kereskedővilág minden fontosabb mozzanatáról nyújt olvasóinak világos és érdekes képet. A gyakorlati szükségnek nagy szolgálatot tett állandó Helyeszközle-Rovatával mely a legtávolabbi elemek közt is kényelmes közvevítőt képez. — Előfizetési ára egész évre 3 frt, félévre 1 frt, 50. — A Magyar Pénzügy-gyel és az Általános Sorsolási Értesítővel együtt: félévre 4 frt, negyedévre 2 frt. Mutatványpéldányokat megkeresésre díjmentesen küld a kiadóhivatal (Budapest, váci utca 10.)

LEVELEZÉS.

Fakóvezekény, 1881. okt. 19-én.

A magyarosodás ügye, néhány év óta oly hatalmas lendületet nyert országszerte, hogy az e téren előforduló események természetes voltak miatt alig keltenek többé feltűnést, de azért nem zárkozhatunk el az elől, hogy örömtűnknek azok felett mindannyiszor kifejezést ne adjunk. Nem mellözhetjük hallgatással tehát a fakóvezekényi és farnadi egyesült ev. egyházközség hasonló irányban tett intézkedéseit sem. Ezen egyházközség, melynek hívei kizárólag tót ajkuak, nem rég felügyelőjének választotta meg kir. közjegyzőnként, Beesák László urat Léváról, ki sub rosa legyen mondva, a tót nyelvét jóformán csak hiréből ismeri s a beigtatási ünnepevény az egyházközség hívei az új felügyelő indítványára egyhangulag elhatározták, hogy templomukban, hol eddig talán magyar szó még soha sem hangzott évenként négyszer, ugymint Sz. István napján, Husvét, Pünkösöd és Karácsony első ünnepein magyar isteni tisztelet tartassék.

Figyelemre méltó ezen újítás annál inkább, mert tudva levő dolog, hogy a milyen féltékenyen őrzik ál-

talában a protestans hitfelekezetű egyházak autonómiájukat ép oly szívósan ragaszkodnak az idegen ajku prot. egyházak saját nyelvűkhöz is, melyben — tévesen — autonómiájuk kiegészítő részét szemlélik.

Szívünköl üdvözöljük a nevezett egyházközséget, a kor szellemében tett ezen intézkedéseért, melyel hazafiai jóérzelmének dicséretes jelét adta; s reméljük, hogy a fakóvezekényi ev. templomban a magyar és tót isteni tisztelet száma rövid idő mulva megfordított arányban fog állani.

A felsőmagyarországi tót ajku ev. egyházak, melyek közül nem egy a pánszlávismus gyanujában áll, tanulhatnak a fakóvezekényiektől és farnadiaktól. M.

Arverések október 27-től október 29-ig.

(L. Arverés.)

— Gergely Pálnak, Léván 500 frtra becsült ingatlanai, október 27-én.

— Nikman Istvánnak, Alsó-Pélen 507 frtra és 254 frtra becsült ingatlanai, október 28-án.

— Martinka szül. Frnkusz Mária és társának, Garam-Kelecsényben 886 frt. és 50 kr-ra becsült ingatlanai október 29-én.

A lévai hengermalom 57. sz. árjegyzéke.

Lisztiszám:	0	1	2	3	4
100 kl. ára: frt	23.50	22.60	21.80	20.60	21.20
5	6	7	8	8 1/2	8 3/4
20.	18.90	18.	17.40	16.	13.
				10.	

A bécsi gabona- és lisztüzlet hivatalos árfolyama.

(Táviratilag érkezett: 22. okt. este 8 órakor.)

Termény	Minős. hektol.	Ár 100 kilogr.	Minős. hektol.	Ár 100 kilogr.
Buza bányási	73	13.—	75	13.85
„ felvidéki	73	12.20	75	12.70
„ „	76	12.60	77	13.20
„ „	—	—	—	—
„ „	—	—	—	—
Usance (szokv. buza)	—	12.37	—	12.40
Rozs, felvidéki	68	9.70	73	10.10
Árpa felvidéki	—	9.15	—	10.75
Árpa takarmány	—	7.75	—	8.50
Kukoricza	„	7.40	„	7.50
Szokv. (Usance) szpt.-okt.	„	7.50	„	7.55
Cinquantin tavalyi.	„	7.75	„	8.—
Zab mercantil magy.	„	8.—	„	8.20
„ rostált	„	8.15	„	8.50
Szokv. (Usance) tavaszra.	„	8.52	„	8.57
Repeze káposzta	„	14.—	„	14.25
Szesz 100 liter%	„	34.25	„	34.50
Buzaliszt 0 szám	„	22.75	„	23.75
„ 1 szám	„	21.25	„	22.25
„ 2 szám	„	20.25	„	22.05
„ 3 szám	„	18.50	„	19.50

Felelős szerkesztő és laptulajdonos: Holló Sándor.

ELŐFIZETÉSI FÖLHÍVÁS

GAZDASÁGI MÉRNÖK

című mezőgazdasági és műszaki hetilap hatodik évi folyamára

Szerkeszti és kiadja: GONDA BÉLA, műegyetemi m. tanár.

A Gazdasági Mérnök ez év október havától kezdve hatodik évfolyamába lép s ettől kezdve megnagyobbított alakban s az eddiginél tetemesen gazdagabb és változatosabb tartalommal jelenik meg. Célja a mezőgazdasági és műszaki ismeretek terjesztése, különös tekintettel hazai viszonyainkra. Ennek megfelelőleg közöl gyakorlati irányú cikkeket a mezőgazdasági és műszaki tudomány és gyakorlat minden ágából. Főbb rovatai:

I. A mezőgazdaság köréből: Földművelés, talajjavítás, földöntözés, vízlecsapolás, vízhasznosítás, gazdasági gépészet és építészet, házi és gazdasági ipar, erdőszert, bányászat, növénytermelés, kertészet és gyümölcsstermelés, borászat, halászat. Időjárás. Vizállás.

II. A műszaki térről: Vízszabályozás, ármentesítés, belvíz-rendezés, talajszövezés, földöntözés, hajózó csatornák helyi érdekű vasutak, vasuti és gőzhajó forgalom, vasuti és vízi építkezések, köz- és műépítés, építő és műipar, gép és gyáripar (gép-, sör-, cukor-, szeszgyártás, fonó és szövőipar) stb. Találmányok. Építőanyagok ára. Vállalatok. (Árlejtések és pályázatok s azok eredménye.)

A Gazdasági Mérnök megjelenik minden héten, csütörtökön, nagy negyedréte alakban egy egész másfél ivnyi terjedelemmel, képekkel és részletrajzokkal illusztrálva. Minden hónapban rendszeresen közöl egy-egy arcképet és életrajzot, felváltva a mezőgazdasági és műszaki tudomány és gyakorlat jelesebb művelői sorából.

Előfizetési ára az október 1-én kezdődő évfolyamra:

Egész évre (október 1-től szept. 30-áig) . . . 8 frt.

Félévre (október 1-től március 31-éig) . . . 4 „

Negyed évre (október 1-től decz. 31-éig) . . . 2 „

Az előfizetési pénz a Gazdasági Mérnök kiadóhivatalába (Budapest, üllői ut, 4. sz. a.) küldendő.

— Mutatványszám kívánatra ingyen. —

Szives küszönet a „Betegbarát”

című röpirat megküldéseért, melyből látom, hogy még a megrögzött bajok is gyógyíthatók, ha a megfelelő gyógyszerek használnak. A sok évi szenvedések után régóhajtott felgyógyulás öröndetes reményében kérek küldeni stb.“ — Ilyen köszönetnyilvánítások nagy számmal érkeznek be s ezért egy betegnek sem kellene elmulasztani a Richter-féle lipesei kiadóintézetben már 29-ik kiadást ért „Betegbarát” című röpiratnak Gorischek Károly, ez kir. egyetemi könyvkereskedéséből (Bécs, I., Istvántér 6) való meghozatását, annyival inkább, minthogy költségébe nem kerül, mert ingyen s bérmentve küldetik meg.